

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti, Ghenadie Nicolaev, Nadejda Toma

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de partea vătămată Agheev Dmitrii, inculpata Culava Diana și avocatul acesteia Istrate Anatolie, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25 noiembrie 2013 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Culava Diana XXXX,

născută la XXXXXXXX, originară și domiciliată în mun. XXXXXXXX, str. XXXXXXXX, nr. XX, ap. XX,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 04 septembrie 2012 - până la 25 noiembrie 2013; (instanța de fond);

2. de la 20 decembrie 2013 - până la 03 decembrie 2014; (instanța de apel);

3. de la 23 februarie 2015 - până la 28 aprilie 2015; (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Buiucani, mun. Chișinău din 25 noiembrie 2013, Culava Diana a fost condamnată în baza art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu privarea de dreptul de a practica activitatea notarială pe un termen de 5 ani.

În conformitate cu prevederile art. 90 Cod penal, executarea pedepsei stabilite a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 3 ani.

S-a dispus încasarea din contul inculpatei în beneficiul părții vătămate Agheev Dmitrii prejudiciul material în mărime de 114263, 81 Euro, echivalentul în valută națională conform cursului valutar stabilit de BNM la data executării hotărârii.

S-a dispus încasarea din contul lui Culava Diana în beneficiul părții vătămate prejudiciul moral în sumă de 10000 lei și 5000 lei, cheltuieli legate de asistența juridică.

2. Pentru a pronunța sentința, instanța de fond a reținut că, *Culava Diana*

la 21 iulie 2008, activînd în calitate de notar privat în baza licenței nr. XXX, eliberată de Ministerul Justiției, cu sediul în mun. Chișinău str. Ion Creangă nr. 6/2, contrar prevederilor art.7, 49 al Legii cu privire la notariat nr. 1453 din 08.11.2002, în redacția de pînă la modificările operate prin Legea nr. 300 din 25.12.2008, potrivit căroră „Arhiva notarială este parte integrantă a fondului Arhivistic al Republicii Moldova și asigură păstrarea actelor notariale. Arhiva notarială este proprietatea statului și se păstrează în condițiile prevăzute de legislație. Arhiva notarială păstrează actele notariale conform principiului teritorial stabilit de Ministerul Justiției de comun acord cu Serviciul de Arhivă al Republicii Moldova. Actele notariale se transmit spre păstrare în arhiva notarială în baza unui regulament aprobat de Serviciul de Stat de Arhivă al Republicii Moldova și de Ministerul Justiției. Regulamentul stabilește modul de pregătire și de depunere a actelor în arhivă, precum și - nomenclatura dosarelor. Dreptul de a primi informații din arhiva notarială îl au persoanele în numele din însărcinarea căroră a fost îndeplinit actul notarial, precum și persoana care l-a îndeplinit. Informația despre actele notariale îndeplinite și actele notariale se eliberează din arhiva notarială la solicitarea instanței de judecată, procuraturii, organelor de urmărire penală în legătură cu cauzele penale, civile sau administrative aflate în curs de examinare”, folosind-se intenționat de situația de serviciu în interes material și în alte interese personale, în scopul majorării beneficiului biroului notarial și dobîndirii unei clientele fidele a comis abuzul de serviciu în următoarele circumstanțe.

La 14 iulie 2012 la sediul Biroului Notarului Privat „Culava Diana” situat mun. Chișinău str. Ion Creangă nr. 6/2, s-a prezentat cet. Cojocaru Vl., fiind însoțit de cet. Lența M., care au solicitat întocmirea și autentificarea unui contract de vânzare -cumpărare prin care, cet. Cojocaru Vl. fiind în calitate de proprietar, ar înstrăina imobilul amplasat pe str. Muncești, 799 „W”, mun. Chișinău către „Flacăra” SRL.

În vederea perfectării contractului de vânzare-cumpărare solicitat, de către părți, au fost prezentate notarului D. Culava, mai multe acte cu referire la imobilului care urma a fi înstrăinat și anume: contractul de vânzare -cumpărare nr. 1-595 din 27.01.2004, care atesta dreptul de proprietate a lui Cojocaru Vl. asupra imobilului, extras din registrul bunurilor imobile, certificatul eliberat IFS Botanica, prin care se confirma lipsa datoriilor față de buget, certificatul de evaluare a bunului imobil, declarația din partea soției cet. Cojocaru Vl., privind acordul la înstrăinarea imobilului.

La 16.07.2008, după întocmirea și semnarea contractului de vânzare-cumpărare de către părți, *inculpata* a autentificat încheierea contractului, după care a eliberat vânzătorului, o copie a acestuia. Tot atunci, Culava D., a întocmit documentele de plată pentru serviciile notariale și taxa de stat, pe care le-a transmis cumpărătorului, condiționând că după achitarea sumelor indicate, va transmite exemplarul cumpărătorului.

Ulterior, la 21.07.2008, *inculpata*, aflându-se în sediul biroului notarial, folosind-se intenționat de situația de serviciu în interes material și în scopul majorării beneficiului biroului notarial și dobândirii unei clientele fidele, la solicitarea cet. Lența M., care prezenta în bază de procură interesele cet. Cojocaru Vl., acționând contrar prevederilor art.7, 49 al *Legii cu privire la notariat nr.1453 din 08.11.2002*, a eliberat din arhiva notarială a biroului privat „Culava Diana”, originalul contractului de vânzare - cumpărare nr. 1- 595 din 27 ianuarie 2004, care atesta dreptul de proprietate a cet. Cojocaru Vl., asupra imobilul din str. Muncești, 799 „W”, mun. Chișinău.

Astfel, datorită acțiunilor abuzive menționate a notarului privat Culava D., Cojocaru Vl. a prezentat contractul de vânzare - cumpărare nr. 1- 595 din 27 ianuarie 2004, care atesta dreptul său de proprietate asupra imobilul din str. Muncești, 799 „W”, mun. Chișinău, notarului Constantinescu E. cu solicitarea de a fi întocmit și autentificat un contract de împrumut dintre el și Ageev D., gajînd imobilul nominalizat, în schimbul căruia a primit suma de 60 000 *Euro*.

Așadar, prin eliberarea contractul de vânzare - cumpărare nr. 1- 595 din 27.01.2004, *inculpata* a prejudiciat interesele generale a societății și în particular a creat premise reale, care au generat posibilitatea prejudicierii cet. Agheev D.

Tot odată prin acțiunile infraționale comise s-au cauzat daune considerabile intereselor publice, manifestate prin subminarea autorității organelor publice, crearea obstacolelor și tulburărilor în activitatea acestora.

3. Nefiind de acord cu sentința, au declarat apel:

- procurorul, care a contestat sentința sub aspectul blîndeței pedepsei stabilite solicitînd, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri prin care Culava Diana să fie condamnată în baza art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, la 3 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis, pentru femei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcția de notar pe un termen de 5 ani, argumentînd că pedeapsa aplicată *inculpatei* este inechitabilă în raport cu fapta comisă, iar instanța nu și-a argumentat hotărîrea

adoptată în partea stabilirii pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal;

- partea vătămată Ageev Dmitrii, care a solicitat casarea sentinței în latura penală, și pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care inculpatei să-i fie stabilită o pedeapsă mai aspră privativă de libertate fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal. În argumentarea soluției solicitate a menționat că inculpata a săvârșit o infracțiune gravă, cauzându-i un prejudiciu material în proporții deosebit de mari, în cadrul cercetării judecătorești inculpata vina nu a recunoscut-o și prejudiciul cauzat nu i-a fost restituit;

- inculpata și avocații acesteia Culava Igor, Asandei Dorin și Istrate Anatolie, care au solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei hotărâri de achitare.

În argumentarea apelurilor declarate apelanții au invocat următoarele:

- acuzarea nu a prezentat probe pertinente și concludente care ar fi demonstrat deținerea în general a arhivei notarului, precum și în baza cărui regulament actele urmează a fi transmise în arhiva notarială;

- prima instanță nu a stabilit dacă contractul de vânzare-cumpărare autentificat de Culava D. la 16.07.2008 expres prevedea transmiterea în arhiva notarului a contractului de vânzare-cumpărare din 27.01.2004, prin care Cojocaru Vl. a dobândit dreptul de proprietate asupra imobilului din str. Muncești 799 „W”;

- nu a fost demonstrat prin ce s-a manifestat interesul material al inculpatei;

- Legea nr. 271 din 27.06.2003, privind metodologia calculării plății pentru serviciile notariale nu prevede plata pentru serviciul de arhivă și pentru eliberarea documentelor;

- inculpata nu este subiect al infracțiunii prevăzute de art. 327 Cod penal, deoarece acțiunile ei la acel moment se încadrau în norma de drept prevăzută la art. 335 Cod penal, care a fost abrogată;

- ordonanța de recunoaștere a lui Culava D. în calitate de bănuțită din 04.06.2012, urmează a fi declarată nulă, deoarece aceasta a fost audiată în lipsa avocatului;

- la data de 13.02.2012, urmărirea penală a fost pornită în baza art. 335 alin.(2) Cod penal, iar la 22.03.2012, a fost pornită cauza penală în baza art. 328 alin.(3) lit. d) Cod penal, ulterior la data de 20.08.2012, a fost pornită urmărirea penală conform art. 327 alin.(2), lit. c) CP RM, cauzele fiind conexe, astfel că

organul de urmărire penală nu s-a pronunțat în nici-un mod asupra învinuirii pe art. 335 alin.(2) Cod penal, nefiind emisă o ordonanță privind scoaterea de sub urmărire penală, încetare, sau altă acțiune întreprinsă asupra acestui capăt de acuzare;

- netemeinicia afirmației acuzării care susține că inculpata contrar art. 7 din Legea cu privire la notariat a eliberat din arhiva notarială originalul contractului care atestă dreptul de proprietate, deoarece biroul notarului nu deținea arhivă, astfel nu facea parte din Fondul Arhivistic al R.Moldova;

-inculpata a fost învinuită de încălcarea prevederilor art. 7 alin.(5) a Legii cu privire la notariat, în redacția din 25.12.2008, însă acțiunile incriminate inculpatei au avut loc la 16.07.2008;

- la momentul eliberării actului la solicitarea părților, Culava D. avea calitatea de subiect special al infracțiunii prevăzute de art. 335 alin.(2) Cod penal și anume cea de notar privat;

- instanța de fond nu a ținut cont de decizia Curții Supreme de Justiție din 24.06.2009, în privința lui Cojocaru Vl., în care instanța de recurs a conchis că acțiunile notarului Culava D. au fost legale;

- în acțiunile lui Culava D. lipsește latura subiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 327 Cod penal, în speță, nefiind probat prejudiciul cauzat și interesul material;

- în cadrul urmăririi penale, au fost admise erori procesuale manifestate prin recunoașterea lui Culava D. în calitate de bănuț, pentru o faptă prejudiciabilă, asupra căreia pînă la moment Organul de Urmărire Penală, nu s-a pronunțat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2014, apelurile declarate de procuror și partea vătămată au fost respinse ca nefondate.

Apelurile inculpatei și avocaților acesteia Culava I., Asandei D. și Istrate A. au fost admise din alte motive decît cele invocate în apeluri, casată sentința contestată și pronunțată o nouă hotărîre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care:

Culava Diana a fost condamnată în baza art. 335 alin. (2) Cod penal (red. 18.04.2002), cu încetarea procesului penal, pe motivul expirării prescripției tragerii la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de Agheev D. a fost lăsată fără soluționare.

Instanța de apel a conchis că acțiunile inculpatei urmează a fi încadrate

în baza art.335 alin. (2) Cod penal (red.2002) și anume folosirea intenționată de către un notar a situației de serviciu, în interes material, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

În motivarea soluției adoptate Curtea de Apel a indicat că, deși, inculpata nu și-a recunoscut vina în săvârșirea infracțiunii incriminate, vinovăția acesteia este dovedită pe deplin prin:

- declarațiile părții vătămate Agheev D. care au fost cercetate în cadrul ședinței instanței de fond, verificate, în ședința instanței de apel, cu audierea acestuia; declarațiile martorilor Cojocaru Vl., Lența M., Nărea O, date în ședința de judecată și verificate în cadrul ședinței instanței de apel.

La fel, Curtea de Apel a conchis că, vinovăția inculpatei este dovedită pe deplin și prin materialele cauzei cercetate în cadrul instanței de fond și în instanța de apel: copia legalizată a duplicatului contractului de vânzare - cumpărare nr. 1-595 la 27.01.2004, eliberat la 01.08.2008; copia extrasului din registrul bunurilor imobile eliberat de către OCT Chișinău la 23.06.2008; copia certificatului eliberat de OCT Chișinău la 18.06.2008, ce atestă valoarea estimativă a bunului supus înstrăinării; copia declarației lui Cojocaru Maria, autentificată de notarul privat Macar Veronica la 16.11.2006; copia declarației lui Cojocaru Vladimir depusă în prezența notarului la 16.07.2008, eliberată de Camera înregistrării de Stat; copia procesului verbal nr. 11-06/2008 al adunării generale a fondatorilor „Flacăra” SRL; copia certificatului privind lipsa datoriilor din 01.07.2008, eliberat de OF Botanica; copia de autentificare de transmitere în arhiva notarială la 01.04.2010, extrasul în copie din registrul actelor notariale seria AA nr. 004452/1460; procesul-verbal de examinare a documentelor din 07.06.2012.

Totodată, instanța de apel a menționat că obiectul infracțiunii de folosire intenționată de către un notar a situației de serviciu îl constituie relațiile sociale referitoare la activitatea de serviciu, activitate a cărei bună desfășurare presupune îndeplinirea obligațiilor de serviciu în mod corect cu respectarea intereselor legale private și obștești ale organizațiilor comerciale, obștești sau ale organizațiilor nestatale de către persoanele care gestionează aceste organizații.

În acest context, Colegiul Penal a relevat că fapta comisă de către inculpata Culava Diana Tudor, a fost demonstrată integral, or, ultima în calitate de notar privat, avea obligativitatea de a păstra arhiva notarială,

conform rigorilor art.art.7, 49 al Legii cu privire la notariat nr. 1453 din 08.11.2002, în redacția de pînă la modificările operate prin Legea nr. 300 din 25.12.2008 pentru modificarea și completarea Legii nr.1453-XV din 8 noiembrie 2002 cu privire la notariat.

Astfel, Colegiul Penal a respins ca fiind neîntemeiate argumentele apărării, precum că pînă la acel moment, nu exista o normă în baza căreia, notarul privat, Culava D., ar fi fost obligată să asigure păstrarea actelor în arhiva notarială, or, art. 7 din Legea menționată, prevedea acest fapt. Totodată, instanța de apel a specificat că Culava D. cunoștea aceste rigori, însă, necătfînd la acest fapt, a eliberat lui Lența M. originalul contractului de vînzare-cumpărare nr.1-595, din 27.01.2004, care confirma dreptul de proprietate a lui Cojocarui VI., asupra imobilului din str. Muncești 799 „W”, fapt care a fost confirmat incontestabil pe parcursul cercetării judecătorești.

La fel, instanța de apel a respins și afirmațiile apărării prin care se tînde că în cadrul urmăririi penale au fost admise careva erori procesuale, deoarece în cursul urmăririi penale, acțiunile procesuale și ordonanțele de atribuire a lui Culava Diana a calității de bănuir, nu au fost contestate de către apărare în ordinea vizată de art. 298-299¹ și art. 313 Cod de procedură penală.

În acest context Colegiul penal a mai relevat că ținînd cont de consecutivitatea și legalitatea actelor emise de către procuror, careva încălcări procesuale la emiterea acestora nu s-au admis, iar faptul că lui Culava Diana i s-a atribuit calitatea de bănuir, în baza art. 335 Cod penal, ulterior nefiind emis un careva act, nu poate fi considerat temei de drept de a considera nulă ordonanța dată, or, ulterior Culava Diana a fost pusă sub învinuire pentru fapta infracțională a cărei vină în opinia procurorului a fost demonstrată la faza urmăririi penale și în instanță.

În continuare Colegiul penal a specificat că, nu poate fi luat în considerație nici motivul precum că nu ar fi fost demonstrat și indicat prin care anume acțiuni concrete se probează urmările grave ale infracțiunii, care sunt daunele în proporții considerabile intereselor publice, în ce constau urmările grave și cui au fost cauzate, or, în cazul de față Culava Diana avea calitatea de notar privat, astfel că prin acțiunile comise, dînsa a adus prejudiciul atît părții vătămăte Agheev Dmitrii, care a și înaintat acțiunea civilă, cît și intereselor statului.

Totodată instanța de apel a respins ca fiind neîntemeiat și argumentul cum că acțiunea imputată lui Culava Diana, urmează a fi constatată de către

Serviciul de Stat de Arhivă conform art. 420 Cod Contravențional, dar nu de către organul de urmărire penală, or, lui Culava Diana nu i se incriminează „încălcarea regulilor de păstrare, de completare, de evidență și de folosire a documentelor de arhivă”, dar folosirea intenționată a situației de serviciu în interese personale și anume eliberarea lui Lența Maria a contractului autentificat de vânzare-cumpărare nr.1-595, din 27.01.2004, care confirma dreptul de proprietate a lui Cojocaru Vladimir, asupra imobilului din str. Muncești 799 „W”.

În consecință Curtea de apel a relevat că, deși acțiunile inculpatei, se regăsesc în norma art. 327 alin.(2), lit. c) Cod penal, însă ținând cont de prevederile art. 8, 10 alin. (1), (2) Cod penal, precum și art. 22 din Constituția R. Moldova acțiunile acesteia urmează a fi încadrate în baza art. 335 alin.(2) Cod penal, întru neadmiterea agravării situației inculpatei.

Totodată, Colegiul penal a conchis că Culava D. urmează a fi eliberată de răspundere penală în legătură cu expirarea termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

5. Hotărârile judecătorești au fost contestate cu recursuri ordinare de către partea vătămată Agheev D., inculpata Culava D. și avocatul acesteia Istrate A., care au solicitat:

- partea vătămată Agheev D. , casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care Culava D. să fie condamnată în baza art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, cu stabilirea unei pedepse fără aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal și menținerea sentinței instanței de fond în latura civilă.

În argumentarea soluției solicitate recurentul a invocat următoarele:

- instanța de apel greșit a încadrat acțiunile inculpatei în baza art. 335 alin. (2) Cod penal, deoarece la data comiterii infracțiunii aceasta îndeplinea o funcție publică, astfel, urma a fi condamnată conform învinuirii înaintate;

- în speță cu certitudine s-a constatat că prin acțiunile sale Culava D. a contribuit la cauzarea prejudiciului în proporții deosebit de mari, astfel că instanța de apel neîntemeiat a lăsat fără soluționare acțiunea civilă;

- inculpata Culava D. și avocatul acesteia Istrate A., care au solicitat casarea deciziei contestate și pronunțarea unei hotărâri de achitare din motivul lipsei faptei infracționale, argumentând următoarele:

- instanța de apel în decizia adoptată nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, și anume, în ce scop Culava D. activând în calitate

de notar a folosit situația de serviciu în interes personal și material;

-în speță în acțiunile inculpatei nu este prezentă latura subiectivă a componenței de infracțiune prevăzută la art. 335 și 327 Cod penal;

-instanța de apel nu a supus verificării probele apărării, făcând unilateral trimitere în decizie doar la declarațiile martorilor;

- pronunțând o hotărâre prin care a condamnat-o pe Culava D. în baza art.335 alin. (2) Cod penal, instanța de apel a admis o eroare de drept fundamentală, deoarece a admis condamnarea unei persoane în baza unei legi care este abrogată și care înlătură caracterul infracțional al faptei incriminate;

- Culava D. a fost recunoscută în calitate de bănuită la data de 12.03.2012, iar învinuirea i-a fost înaintată abia la 25.08.2012, peste termenul legal prevăzut de lege;

- la data de 04 iulie 2012, inculpata a fost recunoscută și audiată în calitate de bănuită, acțiuni de urmărire penală ce s-au desfășurat în lipsa unui avocat, prin ce i-a fost încălcat dreptul la apărare;

6. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, inculpata Culava D. a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat de partea vătămată Agheev D. solicitând respingerea acestuia ca inadmisibil, argumentând că la materialele cauzei nu au fost prezentate careva probe care cu certitudine ar dovedi comiterea infracțiunii incriminate, prin urmare solicitările părții vătămate de numire a unei pedepse privative de libertate și admiterea acțiunii civile înaintate sunt absolut nefondate.

7. Verificând hotărârea recurată prin prisma criticilor formulate de către recurenți, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia că recursurile ordinare declarate urmează a fi respinse din următoarele considerente:

Colegiul penal lărgit, constată că la cercetarea cauzei, instanța de apel a ținut cont în plină măsură de prevederile articolelor 26, 27, 99-101 Cod procedură penală, a cercetat sub toate aspectele probele administrate de părți, le-a verificat minuțios, le-a dat o apreciere justă, prin prisma pertinentei, concludentei, utilității și veridicității lor, iar în ansamblul, din punct de vedere al coroborării lor, întemeiat a dedus concluzia că, fapta inculpatei Culava D., întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art. 335 alin. (2) Cod penal (red. 2002).

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de instanța de fond. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Potrivit cerințelor aceluiași articol, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În cazul dat, instanța de apel la examinarea apelurilor declarate a respectat cerințele art. 414 Cod de procedură penală, **a verificat și a apreciat** conținutul probelor și valoarea lor probatorie, cu expunerea analizei desfășurate și minuțioase a acestora în textul deciziei instanței de apel.

Din materialele cauzei se reține că Culava Diana, de către instanța de fond a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, adică, *folosirea intenționată de către o persoană publică a situației de serviciu, în interes material și în alte interese personale, cu cauzarea de daune în proporții considerabile intereselor publice și drepturilor sau intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice soldată cu urmări grave.*

Instanța de apel a calificat acțiunile inculpatei în baza art. 335 alin. (2) Cod penal (red. 2002).

Analizând probele descrise în punctul 4 al prezentei decizii și expuse în decizia instanței de apel, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel corect a concluzionat că, deși acțiunile inculpatei se regăsesc în art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, însă ținând cont de prevederile art. 8, 10 alin. (2) Cod penal, acțiunile acesteia urmează a fi încadrate în baza art. 335 alin. (2) Cod penal (red.2002), adică, *folosirea intenționată de către **un notar** a situației de serviciu, în*

interes material, dacă aceasta a cauzat daune în proporții considerabile intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice.

Colegiul ține să remarce că Curtea de Apel întemeiat a respins afirmația inculpatei, precum că în speță nu ar fi fost demonstrat și indicat prin care anume acțiuni concrete se probează urmările grave ale infracțiunii, care sunt daunele în proporții considerabile intereselor publice, în ce constau urmările grave și cui au fost cauzate, or Culava D. activa în calitate de notar, fiind persoană autorizată de stat să presteze în numele acestuia servicii publice prin desfășurarea activității notariale. Prin urmare, prin acțiunile sale, și anume prin eliberarea originalului contractului de vânzare - cumpărare nr. 1-595 din 27.01.2004, care confirma dreptul de proprietate a lui Cojocaru Vl. asupra imobilului din str. Muncești nr. 799 "W" (care a stat la baza contractului de vânzare- cumpărare nr. 1505 din 16 iulie 2008) aceasta a adus prejudiciu părții vătămate Agheev D., or în lipsa originalului actului de proprietate asupra imobilului menționat, notarul Constantinescu E., nu ar fi fost în drept de a autentifica contractul de împrumut cu gajarea acestui bun.

Colegiul constată că instanța de apel întemeiat nu a luat în considerație și afirmația formulată de apărare în sensul că, pînă la data de 21 iulie 2008, nu exista o normă în baza căreia inculpata ar fi fost obligată să asigure păstrarea actelor în arhiva notarială, or ultima în conformitate cu prevederile art. 7 și 49 din Legea cu privire la notariat nr. 1453 din 08.11.2002, *avea obligația de a păstra arhiva notarială.*

Mai mult ca atît potrivit pct. 14 al ordinului Ministerului Justiției nr. 95 din 28.02.2008 "**privind aprobarea Regulamentului cu privire la modul de îndeplinire a actelor notariale și completarea registrelor notariale**" notarul este obligat să verifice situația proprietății și sarcinile bunului în baza documentelor prezentate, în cazul autentificării actelor juridice de dispoziție asupra bunurilor imobile (cu excepția testamentului). În acest scop, solicitantul actului notarial va prezenta actele de proprietate, extrasul din registrul bunurilor imobile, certificatul privind existența sau absența restanțelor la impozitul pe bunurile imobile și alte acte necesare pentru valabilitatea actului notarial întocmit, *care se anexează la actul păstrat în arhiva notarului, în original sau în copii, după caz.*

Prin urmare reieșind din cele menționate Colegiul penal conchide că notarul Culava D. odată ce a întocmit contractul de vânzare cumpărare prin care SRL "Flacăra" a devenit proprietarul bunului imobil din str. Muncești nr.

799 "W", mun. Chișinău, era obligată după întocmirea acestui contract să anexeze la actul notarial întocmit documentele menționate, inclusiv și originalul actului care confirmă dreptul de proprietate al vânzătorului (în cazul dat cel a lui Cojocaru Vl.).

Nu este întemeiată, nici susținerea inculpatei Culava D. precum, că în speță în acțiunile sale nu este prezentă latura subiectivă a componenței de infracțiune prevăzută la art. 335 și 327 Cod penal.

Sub acest aspect Colegiul penal relevă că latura subiectivă a infracțiunii

prevăzute la art. 335 Cod penal, se caracterizează prin intenție directă sau indirectă, motivul infracțiunii date are un caracter special, constînd alternativ în: a) interesul material; b) alte interese personale.

Prin alte *interese personale* în sensul art. 327 și 335 Cod penal, se are în vedere năzuința făptuitorului de a obține unele avantaje nepatrimoniale.

În speță, notarul Culava D. în scopul majorării beneficiului biroului notarial și dobîndirii unei clientele fidele, la solicitarea lui Lența M. a eliberat din arhiva notarială originalul contractului de vânzare – cumpărare nr. 1-595 din 27.01.2004.

Colegiul penal respinge, ca fiind neîntemeiat argumentul invocat de inculpata Culava D. și avocatul acesteia Istrate A., privind admiterea de către instanța de apel a unei erori de drept fundamental prin faptul că a condamnat-o pe inculpată în baza unei legi, care este abrogată și care înlătură caracterul infracțional al faptei incriminate.

La acest capitol instanța de recurs ține să menționeze că, din actele cauzei rezultă că, faptele incriminate lui Culava D. au avut loc la 21.07.2008. Ulterior, la 03.02.2012 a intrat în vigoare Legea nr. 245 din 02.12.2011 pentru modificarea și completarea Codului penal, potrivit căreia prevederile expuse în dispoziția normei art. 335 alin. (2) Cod penal, au fost abrogate.

Totodată, Colegiul penal relevă că abuzul de serviciu prevăzut la art. 335 alin. (2) Cod penal, coincide în esență după conținut cu abuzul de serviciu prevăzut la art. 327 Cod penal.

Sub acest aspect, instanța de recurs reține și faptul că potrivit doctrinei penale, prin legea care înlătură caracterul penal al faptei (dezincriminare), se înțelege legea care exclude totalmente răspunderea penală pentru o faptă sau alta, ce evident nu este prezentă în speța supusă judecării.

În același context Colegiul lărgit relevă că prin Hotărîrea Plenului nr. 31 din 24.10.2003 „Cu privire la unele chestiuni apărute în practica judiciară în

legătură cu punerea în aplicare a Codului penal și Codului de procedură penală”, în pct. 1 se invocă faptul că „se consideră că înlătură caracterul infracțional al faptei, situația în care prevederile din Codul penal vechi nu se conțin în Codul penal nou, astfel fiind dezincriminate unele acțiuni”.

Potrivit prevederilor alin. (1) al art. 116 Cod penal, norma generală se consideră norma penală care prevede două sau mai multe fapte prejudiciabile, iar norma specială este norma penală care prevede numai cazurile particulare ale acestor fapte. Aliniatul (2) al aceluiași articol prevede că în cazul concurenței dintre norma generală și cea specială se aplică norma specială.

Așadar, la data de 21.07.2008 acțiunile de abuz în serviciu *soldat cu urmări grave*, erau prevăzute atât de **art. 327 alin. (2) lit. c)** Cod penal (normă generală) cât și de **art. 335 alin. (3) lit. b)** Cod penal (normă specială). Prin urmare, Colegiul penal relevă că în speță instanța de apel corect a conchis că, deși acțiunile incriminate inculpatei se regăsesc în norma art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, însă, ținând cont prevederile art. 8, art.10 alin. (1) (2) Cod penal, just a încadrat acțiunile acesteia în baza art. 335 alin. (2) Cod penal (red.2002), or, caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei.

În acest context instanța de recurs relevă și faptul că, alin. (2) al art. 335 Cod penal, prin Legea nr. 245 din 02.12.2011, a fost abrogat, iar calificativul “urmări grave” prevăzut la alin. (3) al acestui articol, după intrarea în vigoare legii nominalizate, se atribuie doar la persoanele prevăzute la alin. (1).

Totodată, Colegiul lărgit mai menționează că, sancțiunea art. 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, prevede pedeapsa cu amendă de la 500 la 1000 unități convenționale sau închisoare de la 2 la 6 ani, pe când sancțiunea prevăzută la art. 335 alin. (2) Cod penal, prevede pedeapsa cu amendă de la 500 la 800 unități convenționale sau închisoare de pînă la 3 ani, prin urmare instanța de apel corect a conchis că inculpata urmează a fi condamnată în baza art. 335 alin. (2), or, condamnînd-o pe Culava D. în baza 327 alin. (2) lit. c) Cod penal, acesteia i s-ar fi agravat situația.

Generalizînd cele menționate, instanța de recurs conchide, că opinia inculpatei și avocatului acestuia privitor la faptul că prin Legea nr. 245 din 02.12.2011 a fost abrogat alin. (2) art. 335 Cod penal, iar acțiunile incriminate la acest articol nu mai constituie infracțiune, este una greșită, deoarece fapta de abuz în serviciu incriminată lui Culava D., după modificările operate în Codul penal prin legea nominalizată nu a fost decriminalizată, în continuare fiind pasibile de pedeapsă penală faptele prejudiciabile

comise de către o persoană publică, soldată cu urmări grave în baza art. 327 Cod penal.

Cu referire la argumentul invocat de avocatul Istrate A. în numele inculpatei referitor la faptul că Culava D. a fost recunoscută în calitate de bănuită la data de 12.03.2012, iar învinuirea i-a fost înaintată abia la 29.08.2012, peste termenul legal prevăzut de lege, Colegiul lărgit îl respinge, deoarece în materialele cauzei nu se regăsește ordonanța de recunoaștere a lui Culava D. în calitate de bănuită din 12.03.2012 la care face trimitere avocatul Istrate A. Totodată, instanța de recurs remarcă că potrivit actelor dosarului penal Culava D. a fost recunoscută în calitate de bănuită prin ordonanța din 04.06.2012 și audiată în această calitate la aceeași dată (f.d.138, vol. I), iar învinuirea i-a fost înaintată la 29.08.2012 (f.d.166-167, vol. I). Prin urmare, Colegiul penal conchide că, de către organul de urmărire penală lui Culava D. învinuirea i-a fost înaintată în termenul prevăzut la art. 63 alin. (2) pct. 3) Cod de procedură penală.

Totodată, instanța respinge ca neîntemeiat argumentul recurentului precum că, inculpata a fost audiară în calitate de bănuită la 04 iulie 2012, în lipsa unui avocat, prin ce i-a fost încălcat dreptul la apărare, deoarece potrivit actelor dosarului penal rezultă că toate acțiunile procesual - penale din 04.06.2012, au fost efectuate în prezența avocatului Canțer S. care i-a apărat interesele lui Culava D. în bază de contract (f.d.137, vol. I), fapt care se confirmă prin semnătura acestuia pe actele nominalizate (f.d.138-141, vol. I).

Sub acest aspect Colegiul penal ține să menționeze că, încălcările nominalizate de avocat urmau a fi puse în discuție la faza de urmărire penale, sau după ce au făcut cunoștință cu materialele cauzei, astfel nefiind respectate prevederile art. 251 alin. (4) Cod de procedură penală.

Totodată, la 29 august 2012, învinuitei Culava D., în prezența apărătorului său, le-au fost prezentate materialele cauzei penale, iar după ce aceștia au luat cunoștință cu ele, careva cereri sau demersuri nu au declarat (f.d.173-174, vol. I).

Instanța de recurs respinge și argumentul părții vătămate prin care se invocă că instanța de apel neîntemeiat a lăsat fără soluționare acțiunea civilă, or, în speță procesul penal în privința lui Culava D. corect a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de atragere la răspundere penală, prin urmare, reieșind din prevederile art. 225 alin. (4) Cod de procedură penală instanța de apel just a conchis că, acțiunea civilă urmează a fi lăsată fără soluționare, fapt ce nu împiedică persoana care a inițiat acțiunea civilă de a o intenta în ordinea procedurii civile.

În consecință Colegiul conchide că, totalitatea argumentelor invocate de recurenți nu și-au găsit confirmare la examinarea recursurilor în instanța de recurs și ca urmare acestea nu sunt suficiente pentru a constitui erori procesuale ce ar putea influența autenticitatea concluziilor instanței de apel. Totodată se constată că Curtea de Apel a examinat cauza penală prezentă fără careva abateri de la normele de procedură și corect a apreciat probele cercetate sub toate aspectele, just încadrând acțiunile inculpatei în baza normei penale care era în vigoare la momentul comiterii infracțiunii, concluzie ce este susținută și de instanța de recurs.

Colegiul mai conchide precum că, instanța de apel în hotărârea adoptată a realizat o justă interpretare și aplicare a reglementărilor incidente, decizia adoptată fiind legală, întemeiată și riguros argumentată, faptei comise de inculpată i s-a dat o încadrare juridică corectă, **motivarea soluției fiind bazată pe probele administrate în cadrul procesului penal.**

Argumentul apărării precum că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra

tuturor motivelor invocate în apel este neîntemeiat și urmează a fi respins, or motivarea soluției pronunțate de instanța de judecată constituie o îndatorire care înlătură orice aspect discreționar în realizarea justiției, dând părților din proces posibilitatea să-și formeze convingerea cu privire la legalitatea și temeinicia soluției adoptate, iar instanțelor de recurs elementele necesare pentru exercitarea controlului judecătoresc. Totodată, motivarea hotărârilor de către instanțele naționale constituie o obligație impusă acestora și prin prevederile art.6 § 1 din CONVENȚIE. Potrivit jurisprudenței CEDO (cauza Albina contra României; cauza Boldea contra României), deși obligația instanțelor naționale de a motiva hotărârile pronunțate nu presupune existența unui răspuns detaliat la fiecare argument, noțiunea de proces echitabil presupune că instanța națională trebuie să examineze, în mod real, problemele esențiale care i-au fost supuse dezbaterii. Colegiul constată că, în cauză, instanța de apel și-a motivat decizia pronunțată și ***aceasta cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, examinând*** cauza penală prezentă fără careva abateri de la normele de procedură și corect apreciind probele cercetate sub toate aspectele, concluzie ce este susținută și de instanța de recurs.

În acest context, Colegiul penal consideră că argumentele invocate atât de partea vătămată cât și de inculpata Culava Diana și avocatul acesteia în

recursurile declarate neîntemeiate, fapt ce determină incontestabil concluzia de respingere a acestora ca inadmisibile cu menținerea hotărîrii contestate.

8. În conformitate cu prevederile art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibile, recursurile ordinare declarate de partea vătămată Agheev Dmitrii, inculpata Culava Diana și avocatul acesteia Istrate Anatolie, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 decembrie 2014, în cauza penală în privința lui *Culava Diana XXXXX*, cu menținerea hotărîrii contestate.

Decizia este irevocabilă, publicată la 27 mai 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti

Ghenadie Nicolaev

Nadejda Toma